

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах розвитку світової економічної системи перед системою бухгалтерського обліку виникає ряд завдань, пов'язаних з необхідністю удосконалення механізмів інформування внутрішніх та зовнішніх користувачів облікової інформації. Одним із можливих способів розширення механізмів інформування різних видів користувачів є впровадження моделі інтегрованої звітності, що включає в себе не тільки інформацію про фінансовий стан підприємства, але й додаткові пояснення та відповідні обґрунтування, що подаються у вигляді нефінансових показників та звітів.

На сьогодні існує декілька моделей формування інтегрованої звітності («The Balanced Scorecard», «The 21st Century Annual Report», «The Inevitable Change», «Inside Out», «Value Dynamics», «GRI», «ValueReporting™», «The Hermes Principles», «Integrated reporting» (<IR>) та ін.), що були запропоновані різними регулюючими організаціями, які займаються удосконаленням системи звітування компаній, що є учасниками ринку капіталу. На думку С.Ф. Легенчука найбільшого поширення набула концепція інтегрованої звітності, що реалізована у проєкті <IR>, яка є спробою подолання кризи бухгалтерського обліку, зокрема, в частині підвищення якості інформування про капітал підприємства [1, с. 89].

Проведений аналіз існуючих моделей дозволяє виділити наступні основні компоненти інтегрованої звітності (рис. 1).

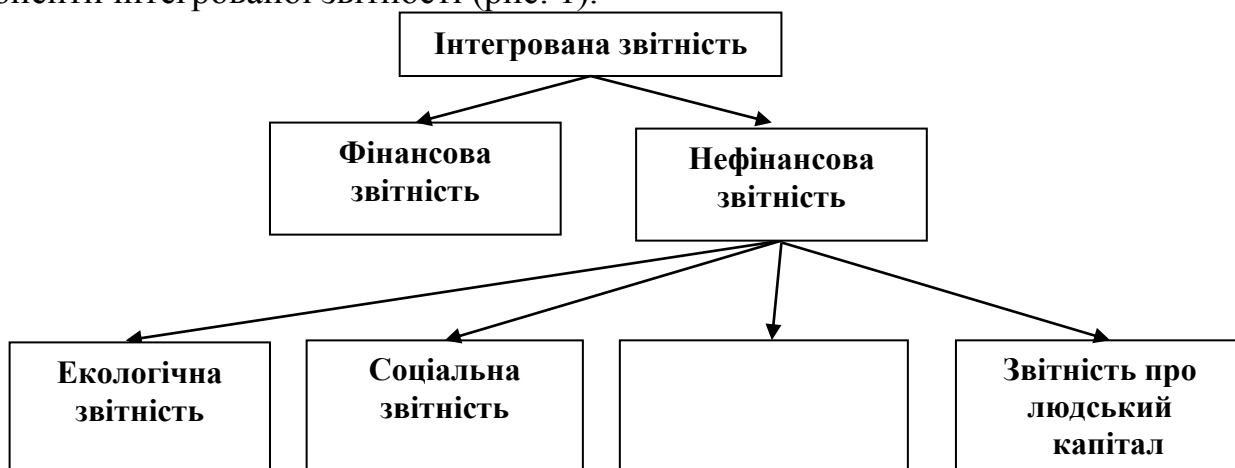

Рис. 1.1. Компоненти інтегрованої звітності

Визначальною відмінністю інтегрованої звітності є розкриття облікової інформації про окремі види капіталу підприємства за допомогою набору нефінансових показників, що не визнаються в чинній обліковій системі як окремі об'єкти обліку – екологічний капітал та екологічні зобов'язання, соціальний капітал та капітал відносин (клієнтський), інтелектуальний капітал, людський капітал. В переважній більшості інформація щодо таких об'єктів відображається у складі витрат діяльності, що не дозволяє забезпечити ефективне управління ними на підприємстві.

Екологічна звітність відображає результати діяльності екологічного спрямування, що відбувається на підприємстві, шляхом надання інформації про здійснені екологічні витрати та екологічні зобов'язання підприємства.

Соціальна звітність розробляється з метою надання інформації про соціально відповідальну діяльність підприємства, зокрема, середовище існування підприємства, його принципи та методи співпраці з стейкхолдерами, результати діяльності соціально-економічній сфері.

Звітність про інтелектуальний капітал надає інформацію про результати інноваційно-інтелектуальної діяльності підприємства, зокрема, витрати на дослідження і розробки, витрати на інноваційну діяльність та внутрішньостворені нематеріальні ресурси, які не можуть визнаватись необоротними активами згідно вимог чинної облікової системи.

Звітність про людський капітал спрямована на інформування користувачів щодо кількісного складу та якісних характеристик задіяних на підприємстві працівників, які є основним фактором генерування вартості в умовах формування інформаційно-постіндустріальної економіки.

Якщо в процесі формування вартості підприємства важливу роль відіграють також й інші види капіталу, наприклад, репутаційний або клієнтський капітал, то для підвищення рівня прозорості діяльності підприємства нефінансову інформацію про дані види капіталу також можна узагальнити у вигляді окремого звіту.

До основних користувачів інтегрованої звітності, що складається підприємствами, можна віднести інвесторів, персонал, менеджмент підприємства, державні структури, профспілкові організації, аудиторів, економічних аналітиків тощо.

Оскільки на сьогодні в Україні практика складання інтегрованої звітності перебуває на етапі свого зародження, то актуальним напрямом подальших наукових досліджень є розробка теоретичних, організаційних та методичних засад складання і подання інтегрованої звітності користувачам для прийняття економічних рішень. На особливу уваги також заслуговує розробка системи ідентифікаторів, вимірників та показників, які використовуватимуться для формування інформації про нові види капіталу, на основі яких складається нефінансова компонента інтегрованих звітів.

Список використаної літератури:

1. *Легенчук С.Ф. Концепція інтегрованої звітності як засіб підвищення якості інформування про капітал підприємства / С.Ф. Легенчук // Сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції до 20-річчя кафедри обліку і аудиту ІФНТУНГ, Івано-Франківськ.: Вид-во ІФНТУНГ, 2015. – 350 с. – С. 87-90.*